

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
1.3 วิธีการศึกษา.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
2. วิวัฒนาการทางกฎหมายของการตกทอดของทรัพย์สินมรดกและการจัดการมรดก.....	3
2.1 วิวัฒนาการทางกฎหมายของการตกทอดทรัพย์สินมรดกและการจัดการมรดกตามกฎหมาย ต่างประเทศ.....	3
2.2. วิวัฒนาการทางกฎหมายของการตกทอดทรัพย์สินมรดกและการจัดการทรัพย์สินมรดกตาม กฎหมายไทย.....	4
2.2.1 การตกทอดของทรัพย์สินมรดกตามประวัติศาสตร์ไทย.....	4
2.2.2 การตกทอดของทรัพย์สินมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 6 2.2.2.1 โดยความตาย.....	8
2.2.2.2 โดยการสาบสูญ.....	10
2.2.2.3 เวลาที่มรดกตกทอด.....	11
2.2.2.4 การแสดงเจตนารับมรดก.....	11
2.3. ความหมายของมรดก.....	12
2.3.1 ทฤษฎีกองทรัพย์สิน (theory of patrimony).....	13

2.3.2 กองมรดก (mass of the estate).....	15
2.4. การจัดการมรดกและผู้มีสิทธิได้รับมรดกตามกฎหมายไทย.....	18
2.4.1 ความเป็นมาของการจัดการมรดก.....	18
2.4.2 ผู้จัดการมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ปัจจุบัน.....	24
2.4.3 การตั้งผู้จัดการมรดก.....	25
2.4.3.1 ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม (executors)	25
2.4.3.2 ผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล (administrators)	27
2.4.4 ผู้มีสิทธิรับมรดก.....	29
2.4.4.1 ทายาท.....	29
2.4.4.1.1 ความหมายของ ทายาท.....	29
2.4.4.1.2 ประเภทของทายาท	29
2.4.4.1.3 ความสามารถในการเป็นทายาท.....	32
2.4.4.1.4 การเสียสิทธิในการรับมรดก.....	33
2.4.4.2 ผู้ที่ได้รับทรัพย์สินของผู้ตายโดยเหตุอื่นนอกจากการเป็นทายาท	38
2.4.4.2.1 วัตถุประสงค์.....	38
2.4.4.2.2 แผ่นดิน.....	39
3. การจัดการมรดกตามระบบกฎหมายต่างประเทศ.....	40
3.1. การจัดการมรดกตามระบบกฎหมาย common law.....	40
3.1.1. ประเทศอังกฤษ.....	40
3.1.1.1 หลักทั่วไปในเรื่องมรดก.....	40
3.1.1.2 พินัยกรรมและผู้จัดการมรดก.....	42
3.1.1.2.1. พินัยกรรม (will).....	42
3.1.1.2.2. ผู้จัดการมรดก (the personal representative).....	43
3.1.1.3. ประเภทของผู้จัดการมรดก.....	44
3.1.1.3.1. ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม (executors).....	44
3.1.1.3.2. ผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล.(administrators).....	48
3.2. การจัดการมรดกตามระบบกฎหมาย civil law	53
3.2.1. สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี้.....	53

3.2.1.1	หลักทั่วไปของกฎหมายมรดก.....	53
3.2.1.1.1.	การสืบมรดกที่ไม่มีพินัยกรรม (gesetzliche Erbfolge)	55
3.2.1.1.2.	กรณีมรดกที่มีพินัยกรรม(gewillkurte erbfolge).....	56
3.2.1.2	ผู้จัดการมรดก.....	57
3.2.1.2.1	ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม (testamentsvollstrecker)	58
3.2.1.2.2	ผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล (nachlassverwaltung)	60
3.2.2.	ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	62
3.2.2.1	หลักทั่วไปของกฎหมายมรดก.....	62
3.2.2.2	ผู้จัดการมรดก.....	64
3.2.2.2.1	ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม (executeur testamentair).....	64
3.2.2.2.2	ผู้จัดการมรดกโดยคำสั่งศาล (administrateur judiciaire).....	67
3.3	เปรียบเทียบข้อแตกต่างของกฎหมายมรดกไทยกับต่างประเทศ.....	69
4.	ผู้มีส่วนได้เสีย	76
4.1.	ผู้มีส่วนได้เสียตามระบบกฎหมายต่างประเทศ	77
4.1.1	ประเทศอังกฤษ.....	77
4.1.2	สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี.....	80
4.1.3	ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส	82
4.2.	ผู้มีส่วนได้เสียตามกฎหมายไทย.....	83
4.2.1	ผู้มีส่วนได้เสียตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา.....	84
4.2.1.1	เจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วม.....	84
4.2.1.2	ผู้สืบทิตีของทายาท.....	87
4.2.1.3	ผู้แทนโดยชอบธรรมของทายาท.....	88

4.2.1.4	ผู้ปกครองของผู้เยาว์.....	88
4.2.1.5	ผู้ดูแลคนไร้ความสามารถ.....	88
4.2.1.6	ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรม.....	89
4.2.1.7	เจ้าพนักงานมรดกที่ไม่มีทายาท.....	90
4.2.1.8	สามีหรือภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.....	90
4.2.1.9	ผู้ประกอบกิจการร่วมค้ากับผู้ตาย.....	93
4.2.2	เวลาที่มีส่วนได้เสีย.....	93
4.2.3	ความสิ้นสุดของการมีส่วนได้เสีย.....	94
5.	วิเคราะห์ปัญหาบางประการของผู้มีส่วนได้เสียในการร้องขอตั้งผู้จัดการมรดก.....	98
5.1	ปัญหาในเรื่องลำดับของผู้ที่สามารถร้องขอ.....	98
5.2	ปัญหาเรื่องเจ้าพนักงานมรดก.....	101
5.3	ปัญหาเรื่องสามีหรือภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.....	104
5.4	ปัญหาเรื่องรัฐ.....	107
5.5	ปัญหาเรื่องผู้ที่ได้รับมอบหมายจากทายาทให้จัดการมรดกแทนทายาท.....	109
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	111
	ภาคผนวก.....	115
	ก.....	116
	ข.....	123
	ค.....	127
	บรรณานุกรม.....	131
	ประวัติการศึกษา.....	136